

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 41.

A' Magyar Kurir 48-ik darabjához.

Magyar Ország.

Keszthelyen Junius 3-dikán.

Május 20-dikán tartott Keszthelyen két absolutus Georgiconi Practikánsok és Grófi Stipendiátusok, tudós *Magyar Imre* és *Fülöp Ferentz* Uraknak rigorosum examenjek, mellyen jelen voltak mint halgatók és ítélok néhány tudós mezei gazdák, kik a' Magyar Kurir és más közönséges újságok által tett meghíváshoz képest látogatásokkal a' Georgicont szereztesse tették. A' mezei-gazdaság Professorá *Rumi György Károly* Doctor Ur deák nyelven beszédet tartott a' halgatókhoz a' Georgiconnak jelenvaló állapotjáról, és az azt általjában a' gazdaságbéli intézeteknek ezéjához közelebb vezethető eszközökről. Ez a' beszéd kinyomtatattik. A' két Candidátusok meg próbáltattak az egész mezei gazdaságból, gazdaságbéli Instructióból, Chemiából, Technológiából, Veteraniából, Architecturából, és Rationariából, 's bizonyossá tették, hogy ők a' Georgiconban hasznosan fordították tehetségeiket mind a' mezei gazdaságra, mind az ezzel össze kaptsolt segéd tudományokra nézve. Délután a' vendég Urak a' Georgikon mezei-gazdaságának minden részeit, majorokban, szántóföldeken, kertekben figyelmetesen meg szemlélték, 's ítéleteiket és tanásaikat ki nyilatkoztatták. A' Georgikoni nemesített kosokból egynéhány darab a' vendég Uraknak illendő taxáért által adatott. Egyszermind következő gazdaságbéli kérdéseket szabados és barátságos módon megvizsgáltattak: — 1. A' szántóföldek és mezők művelésének rendjei miképpen fordíthatnak

haszonra a' mi környékeinkhez és szükségünkhez képest; 's ebben a' tekintetben mitsoda ítélet tétethetik felöllok? mitsoda hasznai vagy alkalmatlanságai vannak a' kettős és hármas mezei-gazdaságnak, a' változó mezei gazdaságnak (Wechselwirthschaft), és a' szántóföldek, rétek és legelők változásának (Koppelwirthschaft), tekintetbe vévén egyszermind a' lóher művelését? — 2. Az újabb időkben feltalált földművelő szerszámok közzül mellyek érdemlik leg inkább, hogy haszonra fordíttassanak és közönségesebbé tétessenek. — 3. Minémű gabona nemek, és egyéb gazdaságbéli növények érdemlenek figyelmetességet és köztünk való művelést. — 4. A' gazdaságbéli számadásnak mellyik módja érdemli meg a' többek között az elsőséget? — 5. A' pásztoroknak és egyéb tselédeknek bérét miképpen kellessék úgy elintézni, hogy tulajdon hasznok a' birtosok hasznával bizonyos egyarányúságha tétessen? — 6. A' magyar gazdálkodásnak minémű ágai érdemlik, hogy leírtassanak és a' közönség eleibe terjesztessenek? — Illyen értekezések esztendőnként fognak a' Georgikon kalász koszorújában hirdettetni.

Május 21 és 24-ik napjain tartott a' Georgikoni Practikánsoknak közönséges próbtétele a' Mezei-Gazdaságból, Gazdaságbéli Uradalmi Instructióból, Mezei Architecturából és Rationariából és Technológiából, Gazdaságbéli Historia naturalisból és Veterinariából. Ezen alkalmatossággal a' Mezei Gazdaság Professorának *Rumi* Urnak 1813 eszt. Nov. 5-ikén tartott és Sopronyban kinyomtatott beiktató beszédje

(*Agricolae experimentatores prudentes et circumspecti*, Sopronii, typis Siessianis, 1814. 22 p. in 4) nemkülömben a' Georgikon iustani Archonnak, *Jánosy József Aloysius*, Mathesis, Architectura és Rationaria Professorának, éppen akkor az oskolai esztendőnek kezdetében mondott beszédje (Sopronii, typis Siessianis 12 pag. in 4) a' vendégek és Praktikánsok közt kiosztattattak.

A' katona előmenetek folytatása.

Valóságos Fő Strázsamesterekké tettek még a' következők is, ú. m.: *Ringelsheim* a' Czartorisky Regementjéből a' Jordiséhez; *Schön* a' Császár Gyal. Rg. ből az Erbach Rg. hez; *Lanotte* és *Lebreux* penzionátus Fő Strázsamesterek, az elsőbb az Olasz Országi egésségre ügyelő Batallionhoz, az utolsóbb az Olasz Országi gyalog Batallionhoz; *Unghrhofer* a' Hessen-Homburg Gyal. Rg. hez; *Wörltsek*, mint Comendáns a' 37-dik tábori ispotályhoz.

Első F. Strázsamesterségre emeltettek az itt megnevezendő 2-ik Fő Strázsamesterek: *Babogredax* a' Banátusi Német R. ből; *Csorich* az Ogulinus R. ből; *Fieschi* a' Székely R. ből; *Husz* a' Péterváradí R. ből; *Hödlík* a' Schwarzenberg Uhlánus seregéből; *Gr. Heller* a' Szék. Huszár Reg. ből; *Jedina* az első Banátusi R. ből; *Lalosz* a' Bianchi Rg. ből; *Mornevich* a' Liekanus R. ből; *Moraner* a' Colloredo József R. ből; *Sztrinovich* a' Szluinusok R. ből; *Gr. Tiege* a' Meerfeld Uhlánus seregéből. — 2-ik Fő Strázsamesterségre léptek: *Barbarza* a' Colloredo József R. ből; *Gr. Branka* a' Bianchiéből, és *Kokanovich* az Illyriai Oláh Regementből.

A' Frantzia hadi szolgálatban volt Fő Strázsamester *Hollievicz* hasonló rangal az Austruai Csász. hadi szolgálatra állott. — Hasonlóképen a' Gillei városi Comendáns F. Strázsamester *Prina* is.

Másodszori Tudósítás:

Van Debretzen városában a' leg szebb úttzában, az az Czegléd úttzában, a' piatzhoz közel egy emeletre épült igen szép ház, mellyben nyóltz bálthajtásos szobák, két kamarák, négy konyhák, két nagy és két kisebb pintzékkal, és az úttzára egy szép áltánával vagynak; ezenkívül vagyon az udvarban két bálthajtásos 32 lóra való istálló; három bálthajtásos kotsi szin; egy kis veteményes kert. Van még a' házhoz egy szép s husz posonyi mérő szántó földből álló örökös Föld, mellyek illendő áron el adók a' kinek ezeknek meg vételére kedve lenne, itt Debretzenben a' Város Fiskalissánál N. Keresztessy István Urnál jelentse magát.

Másodszori Híradás.

Magyar országnak felső részében találattik egy posztó fabrika, mely elegendő szövőszékekkel, nyíró, festő, és akár mely finum posztó fabrikához megkívántató minden egyéb készülétekkel bővelkedik; a' munka most is szorgalmatossággal folytatattik benne; az épület kőből készült. Ezen fabrikához kerestetik egy olyan ember, ki a' mesterséget tökéletesen értvén abban a' Direktorságot s égyzersmind a' Companistaságot felválná, avvagy, a' mit a' birtokos még jobban szeretne, ki a' Magyar országi öltőságot és élethéli könnyűséget, s azt is, hogy ez a' fabrika szabad funduson lévén építette semmi teret alá nintsen vettette, meggondolván, ezt bizonyos feltételeknél vagy pontoknál fogva árendába venni akarná. A' kinek tehát erre, az írt módok között akár melyik szerént, kedve lenne, jelentse magát Bétsben a' M. Kurir írói között akár melyiknél, kiknek eszközése által azon. nal minden pontok felől bővebben fog tudósíttatni.